

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองแบบประชาธิปไตย ให้ความสำคัญกับการปกครองตนเอง หรือ การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นสัญลักษณ์อีกประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังกล่าวเกิดจากการนำเอาหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) มาใช้ โดยรัฐบาลกลาง มอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น ไปดำเนินการปกครอง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ท้องถิ่นสามารถกำหนดวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยคนของท้องถิ่นตามความประสงค์ของท้องถิ่น สำหรับในประเทศที่พัฒนาแล้ว รัฐบาลกลางถือว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการสร้างความเข้มแข็งแก่ประเทศ เพราะทำให้มีนโยบายสาธารณะ ที่มีประสิทธิภาพและเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ช่วยลดการติดขัดของการดำเนินการแบบเดิม ซึ่งมีศูนย์กลาง อยู่ที่ส่วนกลาง ช่วยปรับปรุงและเร่งการดำเนินกิจการของรัฐ รวมทั้งกระตุ้นให้ท้องถิ่นมีการริเริ่มดำเนินการใหม่ ๆ ด้วย (สัมฤทธิ์ สุขสงค์. 2545 : 1)

ในการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนั้น เป็นหลักในการจัดระเบียบบริหารราชการ โดยการกระจายอำนาจหรือโอนอำนาจในการบริหารไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปดำเนินการ โดยตนเอง มีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ กล่าวคือ ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาโดยตรงจากส่วนกลาง และระเบียบจากส่วนกลาง การจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจนี้ เป็นการลดอำนาจของส่วนกลางหรือเป็นการเพิ่มอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นสำหรับการบริหารกิจการบางอย่างที่กระจายหรือโอนอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการเอง (สมาน รังสีโยกฤษฎ์. 2546 : 31)

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้างขวางหากที่รัฐบาลจะดูแลได้ทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถช่วยเหลือตนเอง กล่าวคือ ให้ท้องถิ่นมีส่วนแบ่งภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจปัญหาและ

ความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองท้องถิ่นจึงมีผลทำให้คนในท้องถิ่นรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางที่จะพัฒนาและนำทรัพยากรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลการพัฒนานั้น จะเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีสิทธิมีเสียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น (ลิขิต ชีรวะดิน. 2533 : 306)

การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั้น มีการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยได้กำหนดไว้เป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในมาตรา 78 ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจ ในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ซึ่งโดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น ต้องการให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมบูรณ์เพื่อบริการประชาชนแต่ละท้องถิ่นของตนเอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2550 ก็ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีความอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยตรง คำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีการกระจายอำนาจในรูปของการปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นเวลานาน แต่ถือได้ว่ายังไม่เจริญได้เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเกิดจากการหยิบยื่นได้ (Devolution) ซึ่งทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการปกครองเป็นเรื่องของข้าราชการเท่านั้น จึงทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยทั่วไปของไทย มีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ 1) ปัญหาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภท เกินไป และแต่ละประเภท จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งในการตรากฎหมายแต่ละฉบับ จะมีการพิจารณาในต่างวาระต่างสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผลต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กร และในการที่เมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประเภท ในจังหวัดเดียวกัน ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น เช่น ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนสำหรับผู้ปฏิบัติงานประจำสำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการเช่าสำนักงาน และค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง 2) ปัญหาการรวมอำนาจด้านการคลัง และด้านการบริหารงานบุคคลไว้ที่ส่วนกลาง

เกินสมควร คือ ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กล่าวคือ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจะเป็นผู้ออกกฎกระทรวงระเบียบและประกาศของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกลายเป็นหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ สามารถสั่งให้ท้องถิ่นดำเนินการตามที่ตนต้องการแทนที่จะเป็นการกำกับดูแล เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศโดยรวม ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นของรัฐบาล และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในภาพรวมมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการต่าง ๆ น้อยเกินไป จึงขาดความเข้มแข็ง ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น 3) ปัญหาส่วนราชการในส่วนกลางที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ค่อยจะเต็มใจในการดำเนินการอย่างจริงจังและจริงใจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ยังคงให้ความสำคัญมาก เพราะการกระจายอำนาจ หมายถึง การสูญเสียอำนาจของกลุ่มข้าราชการส่วนภูมิภาค และเป็นการคุกคามความมั่นคงและความก้าวหน้าของข้าราชการในส่วนราชการนั้น ๆ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง ได้มีผลทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย ไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากถูกควบคุมโดยส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคด้วยเหตุผลของความมั่นคงและความไม่พร้อมของประชาชนในท้องถิ่นมาโดยตลอด (สมาน รังสิโยกฤษฎ์, 2546 : 62-64)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในท้องที่ที่มีความเจริญน้อยและกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ของประเทศ ถือว่าเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นระดับล่างสุด และใกล้ชิดกับประชาชนในระดับฐานรากมากที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบันจัดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อใช้แทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งจนถึงฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ธีรวุฒิ โศภิชฎิกุล, 2550 : 65) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นที่สามารถรับรองการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปสู่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล (สนิท จรอนันต์. 2549 : 63)

และหลังจากมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา องค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดในการบริหารงานหลายประการ ได้แก่ 1) ขาดงบประมาณในการบริหารงาน ทั้งนี้เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กำหนดด้านรายได้ไว้เพียงด้านเดียว กล่าวคือพิจารณาจากสภาตำบลที่มีรายได้ย้อนหลัง 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 150,000 บาท ก็สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่างๆตามอำนาจหน้าที่ข้างต้น 2) ขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ผู้บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งที่มาจากฝ่ายการเมือง คณะกรรมการบริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและในส่วนพนักงานส่วนตำบล ซึ่งเป็นข้าราชการส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ ขาดความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนเอง ขาดความเข้าใจในเรื่องของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการ 3) ปัญหาความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนตำบล นับตั้งแต่ได้รับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปรากฏว่าความขัดแย้งในการบริหารงานในด้านต่างๆ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอ เช่นบทความขัดแย้งระหว่างประธานกรรมการบริหารและประธานสภาองค์การบริหารส่วน ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาและกรรมการบริหารขัดแย้งระหว่างกรรมการบริหาร สมาชิกสภาและพนักงานส่วนตำบล 4) ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่งจากการสำรวจข่าวสารการร้องเรียนจากสื่อมวลชนและการร้องเรียนไปยังกรมการปกครอง พบว่า ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังขาดคุณธรรมและความซื่อสัตย์ ปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง ตามระเบียบหรือมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริตในรูปแบบต่างๆ จนมีการร้องเรียนจากกลุ่มองค์กรต่าง ๆ และประชาชนไปยังอำเภอ จังหวัด ตลอดจนส่วนกลาง (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 3-5)

ในพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 แห่ง และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นให้มีความเจริญรุ่งเรืองสามารถพึ่งตนเอง และเกิดความยั่งยืนได้ โดยมีการบริหารงานที่ต้องอาศัยปัจจัยการบริหาร

ที่สำคัญ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ทั้งนี้ต้องให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เพื่อการพัฒนางองค์กรและประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาประเทศชาติ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านบุคลากร (Man)

- 1.2 ด้านงบประมาณ (Money)
- 1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)
- 1.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management)

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 233 คน (ท้องถิ่นอำเภอขามเฒ่า. 2552 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 แห่ง จำนวน 148 คน ซึ่งได้จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

3. ด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 แห่ง ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไปของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล 3 ประการ ได้แก่

- 4.1.1 ตำแหน่ง
- 4.1.2 ระดับการศึกษา
- 4.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

- 4.2.1 ด้านบุคลากร (Man)
- 4.2.2 ด้านงบประมาณ (Money)
- 4.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)
- 4.2.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management)

5. ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ปัญหาการบริหารงาน หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านบุคลากร (Man) หมายถึง ปัญหาในด้านการสรรหาคูหาบุคลากร การบำรุงขวัญ และกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน คุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร

3.2 ด้านงบประมาณ (Money) หมายถึง ปัญหาในด้านการจัดสรรงบประมาณ ความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) หมายถึง ปัญหาในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และการบำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.4 ด้านการบริหารจัดการ (Management) หมายถึง ปัญหาในด้านการวางแผน การจัดองค์กร การตรวจสอบความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน ความมีคุณธรรม และระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อบริการสาธารณะในท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ และข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในแก้ปัญหา และการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น